

Varde Kommune
Udvalget for Plan & Teknik

Sag nr.:

Dato: 30.04.2014

E-mail: fd@j-k-as.dk

Vandrådet for Varde Kommune Bemærkninger vedr. Varde Kommunes sagsbehandling vedr. landbrugets afkobling fra almen vandforsyning

For mange af vandværkerne i Varde Kommune har levering af vand til landbrug med dyrehold en væsentlig betydning i forhold til de samlede udpumpede vandmængder, idet et landbrug i dag gennemgående aftager mellem 5 – 20.000 m³/år.

Vandværkerne har i deres forsyningsområder pligt til forsyning af alle ejendomme inden for forsyningsområdet. De spredt liggende ejendomme i det åbne land ud over aktive landbrug har et forholdsvis beskedent vandforbrug. Vandforsyningen via de lange ledningsstrækninger i det åbne land indebærer i unormalt at mere end 80 % af vandforbruget anvendes til forsyning af landbrug med dyrehold som bl.a. svinefarme, kvægbrug, fjerkræfarme og minkfarme.

Det er af væsentlig betydning for opretholdelse af en god vandkvalitet til alle forbrugere, at der er en løbende udskiftning af drikkevandet i ledningerne, således der er friskt drikkevand til alle forbrugere.

Kommunal tilladelse til indvinding via f.eks. markvandingsboringer for landbrugsejendomme til vanding af dyrehold vil få en væsentlig betydning for de tilbageværende forbrugere i forhold til opretholdelse af en god vandkvalitet.

Dette kan i landområder få betydning i forhold til behov for ændring af det eksisterende ledningsnet, således nettet tilpasses de nye reducerede faktiske forbrug.

En væsentlig reduktion af vandforbruget til landbrug vil indebære behov for en ændret drift af indvinding og vandværk. Herudover vil et reduceret vandforbrug indebære, at de faste omkostninger til pasning og vedligehold af vandværk, samt øvrige tekniske anlæg og udearealer alt andet lige vil være det samme, men med fordeling på færre m³, hvorfor der efterfølgende må påregnes en prisøgning for alle kunder.

Case: Outrup Vandværk

Såfremt de nuværende landbrug ophører med tilslutning til vandforsyning for de respektive dyrehold, vil det indebære følgende væsentlige ændringer for Outrup Vandværk:

- Vandforbruget reduceres fra 305.000 m³ til omkring 130 – 140.000 m³ pr. år.

- Den gennemsnitlige døgnmængde falder fra ca. 850 til 400 m³.
- Det eksisterende vandværks produktionsanlæg vil være dobbelt så stort som nødvendigt.
- Rentvandstanke mv. vil kun skulle bruges i reduceret omfang, da vandet ellers vil blive for gammelt.
- Hovedledningsanlæggene vil have en unødvendig og for stor kapacitet – drikkevandet vil få en lang transporttid frem til forbrugerne.
- Vandet i ledningerne vil blive for gammelt (ældre end 3 døgn) for en væsentlig del af kunderne i landområderne med mulighed for en reduceret kvalitet til følge.
- For at imødegå gammelt vand/dårlig vandkvalitet kan det blive nødvendigt med omlægning/renovering af de for store hovedforsyningsledninger til reducerede dimensioner.

Reducerede vandforbrug vil indebære driftsbesparelse på strøm og tilsætningsstoffer. Dette er omkostningsneutralt for forbrugerne, da disse omkostninger er proportionale med vandforbruget.

For de enkelte landbrug vil det være nødvendigt at sikre en fuldstændig adskillelse mellem vandforsyningen til dyreholdet og vandforsyningen til ejendommens beboelse(r).

Der vil blive en række afledte anlægsomkostninger for renovering og tilpasning af vandforsyningsnettet til reducerede dimensioner, hvilket efterfølgende vil give anledning til en øgning af de direkte driftsomkostninger på grund af større tryktab i det renoverede forsyningsnet.

For Outrup Vandværks vedkommende må der forventes behov for en reducere af dimensionerne for mellem 45 - 50 km af ledningsnettet, hvilket vil svare til en omkostning på mindst 150 - 200.000 kr./km eller omkring 8 - 10 mill. kr. Dette vil således få en konsekvens for hver af de ca. 800 forbrugere med en ekstra omkostning på mere end 10.000 kr.

Afledte effekter

Såfremt de aktive landbrug med dyrehold skifter til vandforsyning fra markvanding med ingen eller beskeden vandbehandling vil det alt andet lige give anledning til følgende:

- Landbrugene vil få en reduceret forsyningssikkerhed,
- Landbrugene vil mest sandsynligt få en reduceret vandkvalitet,
- Landbrugene skal selv forestå/betale for kontrol vandkvaliteten,
- Landbrug vil typisk kun have en boring, hvilket vil gøre det enkelte landbrug meget sårbar i forhold til nedbrud af boring eller dele af vandforsyningen,
- Landbrug vil næppe overvåge, styre og optimere boring og drift, hvorfor der kan forventes en samfundsmæssig øgning af omkostninger og påvirkning af miljø (CO²) som følge af ekstra overvågning og risiko for forringet vandkvalitet.

Ved dobbelt vandforsyning af landbrugsejendomme vil der være en vis usikkerhed i forhold til fuldstændig adskillelse mellem installationerne for den offentlige vandforsyning og landbrugets interne forsyning, ligesom der ofte vil indebære behov for etablering af nyt vandforsyningsstik tilpasset det private forbrug.

Erfaringsmæssigt er der ofte store problemer i forhold til en fuldstændig adskillelse mellem husinstallation og landbrugsinstallation, hvorfor der kan være risiko for at landbrugsvandet ledes til det offentlige ledningsnet.

Såfremt landbrug efterfølgende fortryder egen vandforsyning vil det i de tilfælde, hvor der er foretaget ledningsreguleringer, endeligt indebære store anlægsomkostninger at inddrage landbrugene igen.

Såfremt landbrugene får tilladelse til egen vandforsyning og dermed melder sig ud for så vidt angår vandforbrug til dyrehold, bør der derfor tilsvarende ske en ændring af vandforsyningspligten, således vandværket ikke længere kan forpligtes til at forsyne disse landbrug.

Vurdering

En kommunal tilladelse til landbrug til selvstændig vandindvinding vil være med til at ødelægge en velfungerende og gennemgående hensigtsmæssig offentlig vandforsyning.

En accept af alternativ vandindvinding i vandværkernes forsyningsområder til brug for dyrehold eller lignende vil indebære, at der skabes en lang række usikkerheder for den fremtidige vandforsyning for såvel vandværkernes nuværende forbrugere, som for de udmeldte landbrug, der dog i nogen tilfælde kortvarigt kan opnå en driftsbesparelse.

De nuværende vandforsyninger har i høj grad undgået forureninger forårsaget af tilbageløb fra vandforsyningernes kunder. Ved etablering af dobbelt vandforsyning af landbrugsejendomme vil der ved ufuldstændig afbrydelse mellem hus og landbrug være risiko for, at det tryksatte landbrugssystem vil kunne komme til at levere vand (tilsat medicin eller andre hjælpestoffer) ud på det offentlige net.

Der vil ligeledes være behov for en række investeringer i begrænsning af velfungerende og driftssikre vandforsyningsanlæg alene til skade for de nuværende forbrugere.

Ved at fastholde almen vandforsyning til landbrugets dyrehold vil man ud over at sikre en fortsat velfungerende vandforsyning, ligeledes medvirke til at undgå en nødvendig dimensionsreduktion og de deraf følgende anlægsomkostninger, som beskrevet i casen.

Venlig hilsen
Johansson & Kalstrup A/S

Flemming Davidsen